

Тон разговора америчког потпредседника Џозефа Бајдена са домаћинима у Београду уопште није имао призив ук условљавања. Почетак "нове етапе" односа Србије и САД обележен је исказом да српско признавање Косова није императив, а министар спољних послова Вук Јерemiћ тврди да није било никаквих закулисних притисака, ни око чега, па ни око НАТО.

- Бајден је изнео став Америке да би они волели да виде Србију као пуноправног члана НАТО. То, међутим, није у складу са нашом државном политиком, која се у домену одбране заснива на војној неутралности. Речено му је да смо у циљу обезбеђивања мира и стабилности у региону, спремни за блиску сарадњу у оквиру програма "Партнерство за мир".

Да ли се посебан сусрет са министром одбране и начелником ГШ може тумачити као жеља да се таква оријентација промени?

- То, пре свега, треба разумети као сигнал заинтересованости САД за мир и стабилност на Балкану и разговор са директно надлежнима за спровођење државне политике у том домену.

Како после ове посете можемо да схватимо политику САД према нашој земљи?

- Нема више нејасноћа око тога шта су тачно позиције Београда и Вашингтона, око свих тачака од важности за Србију. Спремност за сарадњу и легитимизација разлика главни су резултати посете. Прихватамо да се снажно не слажемо око Косова, али смо спремни да по свим другим питањима сарађујемо. Заједнички приоритети су мир, стабилност и европска интеграција западног Балкана. При том, ми настављамо снажну дипломатску и правну борбу против независности КиМ.

САД су се најжешће противиле нашој иницијативи да пред МСП испитамо одлуку о независности КиМ. Да ли је тај став нешто омекшао?

- Без обзира на то шта Америка о томе мисли, мој утисак је да је показано разумевање за легитимно право Београда да се демократским средствима бори за оно што је интерес Србије. Отпор САД овим нашим напорима врло вероватно ће се наставити, али, биће у домену "легитимизираних размимоилажења".

Да ли је овом приликом било захтева да се са Косовом успоставе добросуседски односи?

- То није била тема. Ми не можемо да успоставимо такве односе са делом своје територије. Србија жели најбоље могуће односе са свим својим суседима, али Косово нам није сусед. То не значи да не желимо најбоље односе са свим грађанима Србије који живе на Косову, било да су српске

или албанске националности. Учинићемо све да живот свих наших грађана на КиМ буде што је могуће мање заточеник наших политичких разлика.

Колико добијена подршка САД за наше прикључење ЕУ може да утиче на убрзање тог процеса?

- Од пресудног значаја је подршка 27 чланица ЕУ, али, свакако, да је много боље имати и несупротстављен став Америке.

Да ли је нашем врху препоручено да "олабави" подршку Милораду Додику, како се спекулисало?

- Није ово била посета у којој су испоручивани било какви захтеви. Говорило се, пре свега, о миру и стабилности у БиХ и подршци њеном територијалном интегритету. Око тога није било суштинских размимоилажења, наша заједничка жеља је да БиХ видимо као просперитетну државу, чланицу ЕУ.

Која тема је највише занимала другог човека Беле куће?

- Стратешка оријентација западног Балкана - да ли себе видимо у ЕУ или не? Постигнута је важна сагласност о неопходности наставка интеграционих процеса.

Ову недељу обележила је и посета председника Црне Горе. Рекао је да треба да будемо две најближе државе у међународној заједници... Да ли сте истомишљеници?

- Веома дуго били смо две најблискије земље. Онда је, нажалост, црногорска власт одлучила да призна независност Косова и тиме драстично снизила ниво нашег поверења. У будућности ће бити потребно много труда и напора да би се то повратило. Значајан корак на том путу био би проналажење компромиса око проблема двојног држављанства.

Уколико би Подгорица поново кандидовала Анку Војводић за свог амбасадора, како би Београд поступио?

- Такав предлог би био непримерен дипломатској пракси, и тешко да би могао бити схваћен другачије него као покушај провокације. Надам се да се Црна Гора неће одлучити за такав потез, посебно након конструктивних разговора председника Вујановића у Београду.

Има ли одговора на наш захтев да се отворе три конзулата у Црној Гори?

- Надам се позитивном одговору у најкраћем року, јер нема бољег начина да се покаже истинска спремност Подгорице за нови дипломатски почетак.

Критиковани сте због измене закона која вам даје право да лично запошљавате одређен број људи у амбасадама... Због чега би они имали "проћу" без конкурса и комисије?

- У дипломатији морате бити у прилици да људе који имају квалитете и квалификације, а који се не налазе у оквиру државне службе, употребите за специјалне послове на одређено време. Не постоји на свету МСП у којем не постоји такав институт.

Стигла су два нова признања Косова. Очекујете ли их још?

- Према нашим информацијама, овог тренутка је око 20 муслиманских земаља под жестоким притиском да признају КиМ. Ми чинимо све да тај број сведемо на минимум. Саудијска Арабија, једна од најутицајнијих земаља исламског света, покренула је снажну кампању за подршку "муслиманској браћи на Косову". Резолуцију таквог садржаја званично су поднели на усвајање на министарском састанку Исламске конференције која се овог викенда одржава у Дамаску. С једним бројем пријатељских чланица ИК даноноћно радимо на томе да се амандманима отклони позив муслиманском свету за признавање нелегално проглашене независности.

(Вечерње новости)